

Трансплантація органів в Україні. Полікістоз нирок, діагностика, лікування

Щороку близько п'яти тисяч українців потребують пересадки органів. Такі дані оприлюднює міністерство охорони здоров'я України. Навесні 2019 року набрали чинності законодавчі зміни щодо трансплантації анатомічних матеріалів людини. Очікується, що такі новації сприятимуть розвитку трансплантації у нашій державі, в тому числі й трупної. Але поки що нововведення про трансплантацію діють лише на папері.

Від необхідності в пересадці якогось органу не застрахований ніхто. Навіть такі поширені хвороби як пневмонія, грип чи навіть бронхіт можуть дати ускладнення на нирки чи інший орган і викликати їхню недостатність.

Геннадій, 47-річний мешканець міста Дергачі, що на Харківщині, теж ніколи не думав, що потребуватиме пересадки нирки. Разом із жінкою Наталією виховував двох дітей. Займався улюбленими справами – служінням у церкві, будівництвом, проведенням дитячих таборів та біблійних уроків для дітей. Проте біда прийшла зненацька.

Геннадій Чурсін – пацієнт із хронічною нирковою недостатністю:
«Это произошло в декабре месяце 2018 года. Как раз мне тогда буквально за два месяца до этого исполнилось 46 лет. И нормально я себя чувствовал, как говорится, все. А потом стало давление скакать без причин. И оно не сбивалось. Стал я чувствовать постоянную усталость, такую вялость, сонливость. Конечно же, меня это все удивляло. Почему? Потому что я очень давно веду здоровый образ жизни, начиная с 18 лет. И до этого, скажем, тоже вел здоровый образ жизни, даже не подозревая об этом. Поэтому, конечно же, это насторожило. А потом совсем стало плохо. Привезли в больницу».

Медики, зробивши Геннадію необхідні дослідження, встановили рідкісний і невиліковний діагноз – полікістоз обох нирок. Цей парний орган у нього вже майже не працював. Згодом з'ясувалося, що ця хвороба дісталася Геннадію в спадок від батька. В нього також був полікістоз нирок. Це призвело до ускладнень у роботі інших органів і систем і, врешті-решт, до передчасної смерті.

Геннадій Чурсін – пацієнт із хронічною нирковою недостатністю:
«Я с этим родился. Просто благодаря тому, что, скажем, в 18 лет я пришел к Богу, и тогда в первый раз познакомился с адвентистской церковью и со здоровым образом жизни. До этого я не пил и не курил. Моя семья вела здоровый образ жизни в этом плане, слава Богу. А когда я пришел к Богу, то только утвердился в этих принципах. Благодаря этому я еще веду с вами разговор. Потому что когда я попал в больницу, первый вопрос, который задал мне врач, который меня лечил. Он спросил: «Вы не верующий?» Я говорю: «Верующий». А он: «Все понятно». И второй вопрос, который он мне задал: «Я так понимаю, что если вы верующий, вы не пьете пиво». Я говорю: «Да, я никогда не пил пиво». Он говорит: «Если бы вы пили хотя бы пиво, хотя бы пиво, в 30 лет вас уже бы не было».

Полікістоз – це численні доброякісні нарости, які пронизують нирку і цим поступово руйнують тканину цього органу. Вважається невиліковною навіть у розвинутих країнах світу. Єдиний рятівний метод, який забезпечує повноцінне життя людини із хронічною нирковою недостатністю, – це пересадка нирки від донора родича або трупа. За словами відомого харківського уролога, зараз в нашій країні практикується лише родинна пересадка нирки. При цьому донор, втрачаючи один парний орган, може стати особою з інвалідністю. Найчастіше нирку віддає матір своїй дитини. Проте не всі, хто потребує пересадки органа, має родича, хто може віддати свою нирку. Але навіть якщо такі люди є, їхня нирка може і не підійти. Така ж ситуація і в Геннадія. Тому в очікуванні на можливість трупної трансплантації Геннадій, щоб вижити, проходить гемодіаліз,

тобто очищення крові через апарат «штучна нирка». Для цього він їздить із Дергачів у Харківський урологічний центр, кожен раз долаючи загальну відстань близько сімдесяти кілометрів в обидва кінці.

Геннадій Чурсін – пацієнт із хронічною нирковою недостатністю: «Приходится два раза в неделю ездить на гемодиализ. То есть ты приезжаешь в больницу. Тебя подключают к такому аппарату, как типа капельницы. Вставляют тебе две иглы в руку с такими прозрачными тоненькими патрубками. И по этим патрубкам аппарат через фильтры специальные в течение четырех часов идет циркуляция твоей крови. То есть твою кровь этот аппарат через эти фильтры чистит. Вот получается надо хотя бы два раза в неделю. Уже сильно не вырвешься куда-то, не поедешь на пару недель. Даже на неделю тяжело куда-то выбраться за пределы. Это единственное, что немножечко так напрягает и дискомфорт создает в плане перемещения».

Геннадій по натурі оптиміст. Він навчився жити зі своєю хворобою. Проте більшість пацієнтів на гемодіалізі втратили віру на краще майбутнє. У розвинутих країнах гемодіаліз – це тимчасовий спосіб підтримки життя людини з хронічною нирковою недостатністю до проведення трансплантації. В нашій же державі такі пацієнти живуть на гемодіалізі доти, доки витримає їхній організм. Українські урологи кажуть, що на заваді розвитку трансплантації нирок та інших органів стоять відсутність державної програми, належного фінансування галузі, єдиного реєстру донорів та реципієнтів. А ще потрібні лабораторії для точного визначення сумісності донорів органів та реципієнтів, обладнання для констатації смерті мозку потенційного донора. Та й саме суспільство побоюється трансплантації, наслухавшись чутоків про так звану чорну трансплантацію.

Геннадій Чурсін – пацієнт із хронічною нирковою недостатністю: «Должно быть грамотное не просто оповещение, а объяснение. Почему-то в других государствах люди это воспринимают нормально. Кто им это объяснил, что если с тобой что-то случится, твоими органами может воспользоваться государство

для спасення чьей-то життя. І вони на це йдуть, для них це природно, для них це нормально. В нашому суспільстві це... як я розумію, людьми рухає непорозуміння, страх».

Наразі держава сплачує дорогі процедури гемодіалізу. Тільки в одному Харківському урологічному центрі гемодіаліз проходить близько трьохсот людей. Голова Національної служби здоров'я України Олег Петренко в ексклюзивному коментарі «Вістям надії» зазначив, що з 2020 року ця організація в межах програми медичних гарантій стане відшкодовувати вартість гемодіалізу. За приблизними підрахунками, тариф за сеанс гемодіалізу становитиме понад сто доларів. Ці гроші отримуватимуть ці медичні установи, які уклали договір із Національною службою здоров'я України. А для цього заклад має відповідати вимогам – мати спеціальне обладнання, витратні матеріали, навчений персонал.

Олег Петренко – голова Національної служби здоров'я України:
«З наступного року будемо сплачувати як послугу. А трансплантація – це поки що не наша тема. До моменту організації системи ми не відшкодовуємо. Коли вона буде організована система, ми будемо розуміти, як вона працюватиме, будемо відшкодовувати. А гемодіаліз ми будемо відшкодовувати – вартість сеансу. Не буде вже закупівель. НСЗУ контракт із закладами, які можуть надавати послуги гемодіалізу, буде вартість, тариф за послуги гемодіалізу, незалежно від кількості цих послуг, яких потрібно, ми будемо відшкодовувати тим закладам, які надають ці послуги. Ми не займаємося трансплантацією. Міністерство зараз організовує порядок надання цієї допомоги. Відповідно як тільки буде чітко сформовано послуги, який їх об'єм, ми згодом ці послуги теж будемо сплачувати. Але це не будемо в 2020 році. Поки не налагодиться ця система... думаю, що можливо з 2021-го буде якась відповідь на це питання».

В одному із останніх інтерв'ю нова міністр охорони здоров'я Зоряна Скалецька припустила, що система трансплантації може бути запущена в Україні десь у лютому 2020 року. Чи

справдяться ці прогнози, буде видно далі. Поки що пацієнтам із хронічною нирковою недостатністю залишається задовольнятися діалізом і мріяти про можливу трансплантацію в майбутньому.

Геннадій Чурсін – пацієнт із хронічною нирковою недостатністю:
«Пока у меня такой возможности нет. Но если будет такая возможность... Я молюсь об этом и прошу, чтобы Господь меня в этом направлении вел. Чтобы он подсказывал. Я Ему доверяю через обстоятельства. Поэтому чисто по-человечески, конечно, хотелось бы».

Тим, хто подібно до Геннадія, переживає тяжку, можливо, невиліковну хворобу, чоловік радить радіти кожному дню життя, дорожити ним. Він говорить, не варто засмучуватися. Не обставини мають керувати нами, а ми – цими обставинами. Життя ще триває. Це не кінець. Підтримку, вітху та надію для себе Геннадій шукає тільки в Божому Слові. Читаючи Біблію і спілкуючися з Господом, Геннадій часом навіть забуває про хворобу і знаходить у своєму серці спокій та мир.

Галина Кушнір, Олександр Федоров, Харків, “Вісті надії”

Контакти Геннадія Чурсіна для збору коштів на лікування тут